

129–130.
SZÁM

HITKÖZSÉGI HÍRADÓ

NEM AZ A ZSIDÓ, AKINEK A SZÜLEI AZOK VOLTAK, HANEM AKINEK A GYERMEKE IS AZ LESZ! (Simon Peres)

Komáromi Napok 2007

A 2007. évi Komáromi Napok keretében 2007. május 1-jén, kedden 14:30-18:00-ig minden érdeklődő előtt nyitva áll a Menház Zsidó Kulturális és Közösségi Központ, ahol idegenvezetéssel tekinthető meg az épület.

A piros bicikli

Színházba hívjuk kedves olvasóinkat. A Komáromi Zsidó Hitközség és Komárom Városa szervezésében a 2007. évi Komáromi Napokon városunkban látható „A piros bicikli„ című színdarab

Időpont: 2007. május 1. kedd 19:00

Helyszín: Tiszti Pavilon díszterme, Komárom

Az előadás a Magyar Köztársaság Pozsonyi Kulturális Intézete támogatásával jön létre.

A darabról:

Éva és Lilla soha nem találkoztak, nem ismerték egymást. A sorsuk most mégis összefonódik, hiszen oly sok közös volt bennük. Például mind a ketten gyerekek voltak, mindketten naplót vezettek, mind a ketten nagyon de nagyon szerettek élni, és mindketten átérték a holokauszt borzalmait.

Ecséri Lilla és Heyman Éva kézzel írott naplója nyomán két sors elevenedik meg a színpadon. Lilla 16 éves, Éva alig 13, Lilla színésznő szeretett volna lenni, Éva csak élni akart. Az időből és térből kiemelt történet döbbeneti rá a nézőt, hogy mindaz, amit a színpadon látunk, s mindaz, ami elhangzik, valóság volt, felfoghatatlan irrealitása ellenére is megtörtént, s milliók sorsát pecsételte meg.

Évtizedek hallgatása után érintett és nem érintett generációk keresik identitásukat. Sorsuk, tudtukkal vagy tudtuk ellenére is összekapcsolódik, s a háborús bűnökre és embertelenségre is csak közösen adhatják meg a választ: mindent el kell követni, hogy Éva, Lilla és a szenvedő milliók sorsa soha többé ne ismétlődhesen meg!

A piros bicikli az elrabolt gyermekkor szimbóluma. Balázs Ágnes egyfelvonásos színdarabja a holokauszt áldozatainak állít emléket.

(forrás: www.apirosbicikli.hu)

Szereposztás:

Éva: Gesler Lili

Lilla: Szoták Andrea

Rendező: Radó Gyula

Zene: Luis Saglie

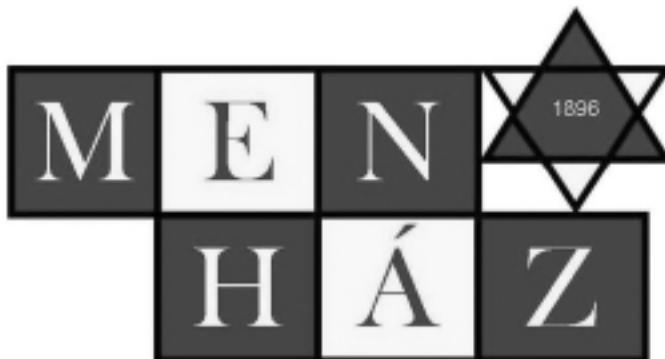
A belépés díjtalan!

Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

A zsidó esküvő

Bécs Város Zsidó Múzeumának vándorkiállítása Komáromba érkezik. Május 1-től, június 10-ig a komáromi zsinagóga ad otthont a zsidó esküvői szokásokat bemutató tárlatnak.

Megnyitó: 2007. május 1. 17:00

MEGHÍVÓ

A Komáromi Zsidó Hitközség az 5767-es évben is megrendezi hagyományos közös **Széder estéjét**, melyre ezúttal

2007. április 3-án, kedden 18:00-kor kerül sor a Menház Zsidó Kulturális és Közösségi Központ Wallenstein Zoltán termében.

Az estét Oláh János, a budapesti Országos Rabbiképző -Zsidó Egyetem tanára vezeti

Mindenkit várunk az ízletes vacsorával!

A belépés díjtalan, előzetes regisztráció szükséges, március 30-ig a KZSH titkárságán, vagy a kile@menhaz.sk e-mail címen.

Tel: 0036203588676

Tagsági díj

Kérjük a KZSH tagjait, hogy a 2007. évre esedékes tagsági díjat (200 Sk/fő, nyugdíjasoknak és diákoknak 100 Sk/fő) befizetni szíveskedjenek! Lehetséges fizetési mód: postai csekk, átutalás bankszámlánkra, készpénz- rendezvényeinken. ÚJ TAGOK JELENTKEZÉSÉT IS VÁRJUK!

Pészach 5767

Pészach ünnepe 2007. április 2-án kezdődik (Erev Peszach). A főnnepi napok április 3. kedd és április 4. szerda. A második széder este, melyet Komáromban közösen ünneplünk, 3-án kedden van. Április 5-8-ig (csürörtöktől vasárnapig) félünnepek. Az utolsó két főnnepi nap április 9. és 10. (hétfő, kedd).

Április 3-án (Peszach főnnep), 6-án (munkaszüneti nap) és 10-én (Peszach főnnep) a KZSH titkársága ZÁRVA tart!

A zsidó temető az alábbi napokon nem látogatható: április 3-4. (kedd- szerda), április 7. - Shabat, április 9-10. (hétfő-kedd).

Temetői hírek

✧ Április 1-jén megkezdődik a temető idei karbantartása, a munkálatokkal a KZSH ismét ifj. Viszlai Tibort bízta meg.

✧ Kérjük a hozzátartozókat, hogy a temetőgondozási díjat minél hamarabb befizetni szíveskedjenek a KZSH bankszámlájára, vagy postai csekken.

✧ A díj összege: 300 Sk/sír/év, dupla sírok esetén 500 Sk/sír/év

✧ A temetőőri lakás rekonstrukciója a tavasz közeledtével folytatódik, jelenleg a közfalak építése és a különböző vezetékek elhelyezése folyik. Az ingatlant a KZSH szeretné 2007. júniusában befejeztetni.

Kérjük a támogatását!

Kedves Olvasónk, ahhoz, hogy a komáromi zsidó közösség színvonalas programokat szervezhessen, újjáéledjen a vallási és a kulturális élet, felújíthassuk a MENHAZAT, megjelenhessen és eljusson Önhöz a HH, nem kevés anyagi forrás szükséges. Kérjük, hogy amennyiben módjában áll, támogassa céljaink elérését. Adományait előre is köszönjük!

Cím:

Židovská náboženská obec v Komárne

Bankunk címe:

Slovenská sporiteľňa a.s. Palatínova 33, 94501 Komárno

Koronaszámla:

SK 0609000000000026384962

Devizaszámla:

SK 5909000000000027668967

Támogassa ön is a KZSH-t, a HH-t és a Shalom klubot!

Faliújság rövid hírek

✧ A KZSH-t, a HH-t és a Shalom Klubot támogatták: Megyesi család (Budapest), Šalátiová Alžbeta (Léva), Rujder Martin (Nyitra), Mesinger Tibor (Érsekújvár), Munschein család (Izrael) és anonimitásukat kérő adományozók! Köszönjük.

✧ Dr. Geréb Györgyné Szegedről megküldte számunkra férjéről, néhai Geréb Györgyről szóló emlékezését, melyet hamarosan megjelentetünk lapunkban.

✧ Judit Shisa Arnon édesapjáról, aki Komáromban élt küldött fotót, ezzel gazdagította múzeumunk gyűjteményét.

✧ Orna Mudschein a munkaszolgálatból Löwinger Béla és Zoltán által írt leveleket adományozta múzeumunknak.

✧ Szalay Vilma egy 30-as évek beli számlát ajándékozott közösségünknek.

✧ A Menház felszerelése pályázatoknak köszönhetően 20 db műanyag kerti székkal és 1 db flipchart táblával gazdagodott.

✧ Az elmúlt hetekben, főleg a komáromi városi TV-ben bemutatott riport után számos, látogató kereste fel a Menházat.

✧ Megérkezett a szegedi Hitközségi Hírlevél a KZSH-hoz, a könyvtárban olvasható!

✧ Ábrahám Vera Szegedről a Somogy megyei zsidó temetőkről megjelent könyve egy példányát a Spitzer Béla Kiskönyvtárnak adományozta.

✧ Az Országos Rabbiképző- Zsidó Egyetem Purim című időszaki kiadványának 9 példánya gazdagítja gyűjteményünket.

Hitközségi Híradó (Spravodaj) – a Komáromi Zsidó Hitközség lapja (mesačník ŽNO v Komárne). Alapítva 5756-ban (1996), **főszerkesztő** – séfredaktor: Paszternák Tamás (tamas.paszternak@menhaz.sk), Paszternák András (andras.paszternak@menhaz.sk), **munkatársak** – spolupracovníci: Gál Juli (Budapest), Mgr. Piczek Ferenc, **tördelőszerkesztő** – grafická úprava: Saláth Richárd, **olvasószerkesztő** – jazyková korektúra: Katarína Potoková (Nitra), Vadász Magda (Budapest), Kornfeldová Nelly (Dunaszerdahely), Paszternákné Kertész Zsuzsanna (Komárom), **nyomtatás** – tlač: Silvester s.r.o., a **KZSH címe** – adresa ŽNO: Židovská náboženská obec, Eötvösa 15, 945 01 Komárno, Slovakia, tel.: 00421/35/7731-224, e-mail: kile@menhaz.sk, tel./fax: 00421/35/7725-355. **Regisztrációs szám:** OÚ-OVVS/2003-5. **ISSN** 1337-091x. **Lapunk Önnek készült, kérjük ne dobja el!**

Gondolatok Peszach ünnepe elé

„Mint a legtöbb zsidó gyerek, én is a Pészachot szerettem a legjobban. Fennkölt és vidám ünnep. Mint a fáraó rabszolgái, követtük Mózeszt az ismeretlenbe, a sivatagba, fel egészen a Színáj hegyig. Hívása a szabadság felé erősebb volt, mint a félelem.

A széder átforgalmazta minket. Azon az estén apám élvezte, hogy királyi hatalommal bír. Anyám - aki bájosabb volt, mint valaha - királynő volt; mi gyermekek, hercegek. A látogatók pedig - az utazók és a koldusok, akiket mi hívtunk ünnepi asztalunkhoz - titkok tudóinak hírnökei, álruhába öltözött hercegek voltak.

Hogy is tudnám nem szeretni azt az ünnepet, mely már a széder előtt jól kezdődött. Heteken keresztül vártunk, készültünk rá.

A házat ki kellett takarítani, a könyveket kivitték az udvarra, hogy leporolják. A rabbi tanítványai segítettek maceszt készíteni. A Pészach a tél végét, a tavasz diadalát hirdette.

Csak most látom, hogy múlt időt használok. Miért? Semmi sem lenne többé igaz? Az ünnep és a szertartások értelme alig változott. Csak én változtam.

Természetesen ma is megtartom az ünnepet. Elmondom az imákat, elénekelem a megfelelő zsoltárokat, elmesélem a Kivonulás történetét, felelek fiaim kérdéseire. De valahol a lelkem mélyén tudom, hogy ez már nem ugyanaz. Nem olyan, mint volt.

Életem elválasztott attól a gyermektől, aki voltam. Ma már tudom, hogy a boldogság sohasem teljesebbé válik. Az ünnep öröme mélabú árnyékolja be, ami egyre inkább a szomorúság idejének tűnik.

Érthető; Pészach volt az utolsó ünnep, amit otthon ünnepeltem.

Fel kell idéznem azt az estét, hogy meg tudjam magyarázni, miért olyan fontos nekem, hogy Pészachról kizárólag jelenidőben beszéljek."

(A fenti szöveg a „A Passover Hagadah” (Elie Wiesel kommentárjaival, Mark Podwal illusztrációival), Touchstone Kiadó, 1993 előszava).

„Miben különbözik ez az este a többi estétől?” – kérdezik a zsidó családok kisgyermekai Széder este szüleitől, amikor az Egyiptomból való szabadulás emlékére megült, nyolcnapos zsidó ünnep kezdetét veszi.

A történetet – Izrael elnyomatását, Mózes és Áron isteni küldetését, a fáraó kérelhetetlenségét, az Egyiptomot sújtó tíz csapást, majd a zsidók megmenekülését – Mózes második könyvének 1–15. fejezete írja le. A pészach (szó szerint az elkerülés ünnepe) is innen ered, arra utal, hogy a kivonulás előtt a tizedik csapás el-

kerülte a zsidók házeit. Az ünnep hét (Izraelen kívül nyolc) napig tart. A régi időkben ugyanis az Izraelben élő zsidók nap-pal füst, éjjel tűzjelekkel továbbították Babilonban és Perzsiában élő testvéreiknek az újhold bekövetkeztének hírért, de ellenségeik hamis jelekkel megzavarták őket. Ezután lovas futárok vitték a hírt, de idővel ezt is megakadályozták, így a bizonytalanság miatt sokáig kettős ünnepet (pészachkor két széder-estét) tartottak. Idővel a tudósok már pontosan ki tudták számítani a jeruzsálemi újhold időpontját, de hagyománytiszteletből megmaradt a két széder.

A Pészach nem más mint a biblia első nemzeti ünnepe. Ez volt az első lépcső, ami kiemelte a zsidó népet a természeti népek közül, és bevezette a szellemi Istenismeret alapelvét. A zsidó nép ekkor találkozik először a láthatatlan tanításával, és érti meg az örökérvényű szavak igazságát, mind az egyénre mind pedig az egész népre lebontva. A Szentírás szerint ez hosszabb, ám minden lépésében megtervezett folyamat volt. Mert az Ő-való az aki Mózesen keresztül felkészíti a népet, nem másra mint a Sinai találkozásra.

Ezért mondja:

– Én vagyok az Örökkévaló!

– És ki foglak hozni benneteket Egyiptom sanyarúságából,

– Megmentelek titeket a rabszolgamunkától,

– Megváltalak benneteket, kinyújtott karral és súlyos ítéletekkel,

– És magamhoz veszek benneteket, és Ti az én népem lesztek, és Én leszek a Ti Istenetek

...

– És beviszlek benneteket abba az országba, ami fölé kezemet emeltem, és odaadtam azt Ábrahámnak, Izsáknak és Jákobnak.

(M II. 6. 2-7.)

Ugyanakkor a Pészach, a kovásztalan kenyér (héberül többesszáma: mácot, jiddisül: mácesz, vagyis a pászka) ünnepe is.

A zsinagógában és az otthon, a család körében végzendő szertartások mind arra hivatottak, hogy szemléletesen, érzékelhetően idézzék fel a Mózes vezetésével, végbemenő eseményeket. Az emlékezés és a szertartás fő kelléke egy kenyér, a Haggadá sel Pészach, azaz a Pészachi elbeszélés. Ez a hagyományos, évezredek óta változatlan szöveg a zsidó népnek a pusztai életért és a szabadságért folytatott, ősidők óta szüntelenül tartó küzdelmét tükrözi. A XVI. század óta a Haggadá több mint 2000 egyedi tehát más, addig megjelent Haggadáktól többé-kevésbé (például illusztrációiban, magyarázataiban, fordításában) különböző kiadásban jelent meg. Szövegét, stílusát, formai jegyeit tekintve folyamatos fejlődést mutat, tehát nem egyetlen személynek vagy megnevezhető szerzőknek, de nem is valamely korszaknak az alkotása.

(Folytatás a 10. oldalon)

Ha én pészachra gondolok...

Amikor a „Pészach” szót hallom, a tavasz, a tavaszi érzések, a természet újjáéledése jut eszembe. Izraelben lassan az aratás ideje kezdődik.

Amikor a „Pészach” szót hallom, vallásos dédnagymamámra gondolok, aki mesélte, hogyan takarították ki a lakást az ünnepre. A széder estén az egész család a csodálatosan megterített asztalnál gyűlt össze, azzal a készlettel terítették, melyet csak évente egyszer, pészachkor használtak. Elmesélte, hogyan kóserolták ki az edényt az ünnepre, hogyan távolították el minden kovászosat a lakásból.

Dédnagymamám mesélt, arról is, hogy a széder szó rendet jelent, ami

azzal kapcsolatos, hogy ezen az estén minden szigorú rendben zajlik.

Egy budapesti széder estén megfigyeltem mindent, amit lehetett, az események pontos sorrendjét, érdekes volt számomra a kivonulás története. Emlékeimben él, amit a maceszről mondtak, illetve a chrajszesz jelentése. Egy barnás keverék, almából, dióból, borból, ez szimbolizálja a maltert, melyet a zsidók kevertek a fáraónak.

Pészach nemcsak a tavaszt, az újjáéledést és a jó ételeket jelenti, hanem egyben emlékezést dédnagymamámra is.

Niki Losonczy (Bécs)
Németől fordította: PT

Jövönk, ami összeköt – a régió oldala

Sadchenolni a rebecen feladata

Beszélgetés Verő Bán Linda budai rebecennel

31 éves vagyok, egész kiskorom óta vonzódom a zsidó közösségi élethez. Művészettörténet szakon végeztem a Héber Egyetemen, Jeruzsálemben, majd egy évet Stockholmban töltöttem a Paideia nevű iskolában, ahol európai zsidó kultúrát tanultam a legkülönbözőbb megközelítésekben (mindenkinek szívből ajánlom a helyet: info: www.paideia-eu.org). Már 5 éve vagyok a Frankel Leó utcai zsinagóga rebecenje (Verő Tamás budai rabbi felesége), 3 éve vezetem a Hillel Alapítványt (www.hillel.hu).

Több éve vezeted a Hillel Alapítványt, melyek a szervezet fő céljai, tevékenysége?

Az alapítvány tevékenységi köre igen szerteágazó. Egy cél lebeg a szemünk előtt, amikor egy-egy projektbe kezdünk: biztosak legyünk benne, hogy amit csinálunk az hasznos, az adott célcsoport igényeit és a zsidó közösség épülését szolgálja.

Zsidó társközvetítéssel is foglalkozol, milyen formában?

A sadchenolásnak, vagyis társközvetítésnek hosszú múltja van a zsidóságban. Persze ilyenkor mindenkinek egyből Yente jut eszébe, aki Tevje, a tejeseMBER 5 szép lányának igyekszik férjet találni, több-kevesebb sikerrel. Ezért legtöbbször igen meglepő tekintetekkel találkozom, amikor a személyes találkozásra kerül sor, mert tudat alatt arra számítanak, hogy egy ken-

dős néni fogja fogadni őket... (aki nem ismerne, annak elmondom: nem vagyok az...).

A házasságközvetítés hagyománya igen messzire nyúlik vissza időben, egészen a bibliai időkig: Ábrahám ősapánk volt az első, aki elküldte szolgálóját, hogy feleséget találjon fiának, Izsáknak.

Milyen tapasztalataid vannak e téren?

Határozottan vegyes. Örülök, ha két ember az én segítségemmel talál egymásra. De sajnos vannak rossz tapasztalataim is. Gyakori, amikor interneten jelentkezik valaki, aztán amikor válaszolok neki és megírom, hogy a regisztráció feltétele egy személyes beszélgetés, akkor többé nem hallok az illetőről. Olyan is van, aki eljön a beszélgetésre, kap is tőlem telefonszámot, de soha nem hívja fel a hölgyet, akit ajánlok neki. Ez persze nekem igen kellemetlen, mert én nem egy társközvetítő iroda vagyok. Én sok ember bizalmát élvezem és semmiképpen sem szeretném, ha csalódának bennem.

Olvasóink között sokan vannak, akik elszigetelve élnek egy-egy kisebb városban, milyen tanácsot tudnál nekik adni?

A párkeresés nagyon nehéz dolog mindig és mindenhol. Az Északi és a Déli féltekén, nagyvárosban a kisvárosban, hegyen és völgyben egyaránt. Nem szeretnék általánosságban taná-

csot adni, mert minden embernek más és más. Van aki nem tudja elképzelni, hogy elköltözzön otthonától messzire. Nekik nyilván fontos szempont, hogy párjuk helybeli legyen, vagy hajlandó legyen odaköltözni, ahol ők élnek. Aki szívesen élne máshol, az készüljön fel a kulturális különbségekre, amelyek gyakran keserítik meg párok életét. Sokan akkor tudják meg, mennyire fontos nekik szülővárosuk vagy családjuk, miután először elszakadnak tőlük.

Lehet-e hozzád fordulni segítségért társkeresés és egyéb Hillel érintő témában? Milyen elérhetőségeken?

Nem csak lehet, de nagyon fogok örülni neki. Persze nem csak társkeresés terén. Mindenkinek szívesen segítünk. Ha pl. valaki szeretne eljönni hozzánk péntek este kabalat sabatra, de nem szeretne egyedül jönni, szívesen keresek neki "kísérőt", hogy ne érezze magát elveszve. Sok oktatási anyagot készítünk, amelyet a zsidóságban kevésbé jártas szülők is tudnak használni gyermekeikkel együtt.

Komáromi Pedagógia Napok 2007

A Komáromi Pedagógiai Napok zárónapján, március 2-án a Selye János Gimnázium aulájában Kovács Tamás, a budapesti Holokauszt Dokumentációs Központ és Emlékhely csoportvezető történésze adott elő „Komárom és a Holokauszt” címmel.

Andruskó Imre az intézmény igazgatója pár héttel ezelőtt a KZSH ENSZ Holokauszt napi rendezvényén figyelt

fel az előadóra és hívta meg a pedagógiai rendezvényre.

A gimnázium csodálatosan felújított dísztermében főleg az iskola diákjai alkották a közönséget. Králikné dr. Novák Zsuzsanna tanárnő az iskola nevében üdvözölte a megjelenteket.

A háromnegyed órás időkeret szűknek bizonyult a vészkorszak idejének felvázolására, majd a speciálisan Ko-

máromhoz kötődő események ismertetésére. A diákok és a pedagógusok számos kérdést intéztek a történészhez. A KZSH nevében Paszternák Tamás koordinátor a Menházat ábrázoló képeslapokkal ajándékozta meg a jelenlevőket. Az iskola igazgatója a KZSH-val az oktatás területén kialakított jó kapcsolatot szeretné tovább folytatni iránt, az intézmény Kovács Tamást is visszavárja.

STETL – a Hitközségi Híradó kulturális oldala

A három kapu

Megemlékezés az ENSZ Soá napján, Komáromban, 2007. január 28-án

Jó néhány héttel ezelőtt egy elmosódott fénykép került elém, és egyik tanítványom arra kért, fejtssem meg a képen látható zsinagóga külső oldal fel-

egy tút. Végül is szerencsém volt, mert a modern tudomány egyik csodája a komputer egy különleges programjának segítségével megtudtam, hogy a

ban található, s a magyar köznyelvben Titusz diadalíve nevet viseli. Héberül: Sáár Nica hon sel Titusz. Azaz Titusz diadalkapuja. Ismert egy speciális kapuforma egy különleges építészeti remek, amely a győzelmi kapu címet viseli. Az ilyen diadalkapuk, lett légyen Berlinben, Párizsban, vagy Ró-

iratát. Általában a szövegek megfejtése nem egyszerű. Az esetek egy részében a betűk elmosódottak, ilyenkor nagyon nehéz kiböngészni. Boldogult Mesterünk megtanított nekünk egy speciális módot, amelyet ő a Vakok Intézetében tanult, hogy nemcsak szemmel lehet látni, hanem tapintással is, és nem utolsó sorban, - hogy egy kicsit biblikus asszociációra is hivatkozzak -, szívvel is. A képen szemmel nem érzékeltem annyira ezt a szöveget, de amikor alkalmam volt e zsinagógát személyesen megnézni, tapintással a bémélyedt szövegeket, a bevésott betűk formáját kezdtem érezni. Becsuktam a szemem és láttam, látni véltem, hogy melyik betű mit jelent. És amikor biztos voltam már egy betűben akkor beírtam a komputerembe. Kicsit jobbra, kicsit balra tapintottam. Ez olyan mintha valaki egy szénakazalban keresne meg

Szentírásban hol található az az idézetek, ahol az első betű pé, a hetedik betű sin, a kilencedik rész .. A komputernek néhány másodperc után sikerült megfejteni-igazolni azt, amit az ember tapintással és látással igen nehezen, legfeljebb "szívével" láthat. A következő zsolttár idézet íródott ki a képernyőre:

„Nyissátok ki nekem az igazság kapuit, bemegyek és magasztalom az Örökkévalót“ (Zsoltárok 118.19.)

Megrendített ez a nagyon ismert szentírási mondat. Most hadd ragadjam ki belőle a ??? (sáár) azaz a kapu szót. Engedelmmükkel néhány „kapu“ról fogok beszélni, most az ENSZ által kijelölt soá emléknapon.

1.

Az első kapu, mely felrémlik, Rómá-

mában, egyeseknek dicsőséget hoztak, másoknak nagyon, nagyon sok fájdalmat. Ez a Titusz-féle győzelmi kapu nagy diadalt hozott Vespasianusnak, az ókori Róma egyik legdinamikusabb császárnak. Mindenekelőtt azonban fiának, Titusznak, aki a római hadsereg hadvezére volt, s aki Jeruzsálem ostromát irányította időszámítás szerint 70-ben.

A hatalmas fizikai és technikai túlerő következtében, Róma, Vespasianus, illetve Titusz elfoglalja egész Jeruzsálemet.

(Folytatás a 9. oldalon)

A zsidó otthon – a család oldala

Nagymegyertől Givatayimig – 15. rész

Egyedül maradtam

Néhány héttel később, levelet kaptam Cipitől. Az otthon végleg feloszlatták és napokon belül mindenkinek el kellett hagyni a helyet. Hori már nem volt velük, behívták munkaszolgálatra, a gyerekek szétszéledtek, és ő súlyos állapotában, tehetetlen és tanácstalan volt. Nem volt semmi lehetősége lakást keresni, még kevésbé egyedül átköltözni és boldogulni valahol. A segítség váratlan helyről jött. A mozgalom központi vezetőségének tagja, aki az ellenállási mozgalomban is kulcspozíciót töltött be, Teichmann (Agmon) Efrájim (röviden, Efra), hallott kétségbeesett helyzetéről és készségesen felajánlotta, hogy lakhat nála, ahol biztonságban lesz (Efra MÁV tisztnek volt „álcázva“ az ellenállási mozgalom keretében, így lakása viszonylagos biztonságot jelentett). A levelet már onnan írta. Efra gondoskodott róla és mindennel ellátta. A hír megnyugtató, mert addig nagyon aggódtam Cipi sorsa miatt. Válaszomban incselkedve megkérdeztem, hogy mi a „lakbér“ ezért a luxus megoldásért.

Jehúda bátyám akkor már Budapesten volt. Tőle is kaptam levelet azokban a napokban, amelyben írta, hogy kapott egy összegyűrt levelezőlapot édesapánk írásával, amit apánk egy zárt marhavagonból dobott ki. Valaki megtalálta és postaládába dobta. Vele voltak édesanyánk és a két húgunk, Blanka és Margit. Nem tudták, hova utaznak,

ilyen rettenetes körülmények között. Jehúda így fejezte be levelét: „Nagyon félek, hogy családjunk fele el van veszve.“ Én akkor még nem tudtam, hová utaznak azok a vonatok. Ő már tudta, mert rövid idővel azelőtt szökött át Szlovákiából, ahol már 1942-ben mentek a vonatok és szállították zsidó rakományukat „határon túli munkára“, ahonnan senkitől sem jött azóta hír. Nehéz leírni, mit éreztem a szörnyű hírt olvasva. Megtört szívvel képzeltem el szereteteimet abban a borzalmas zsúfoltságban, Hívő édesapámat, akit hite megcsalt, finom lelkű édesanyámat, aki irtózott a tömeges durvaságtól és a félelemtől reszkető kis húgaimat. A komor valóság, a sötét gyász érzete szakadt rám.

Új, hosszú levél jött Cipitől, nagy újság volt benne. Az összes testvéreim, Jehuda, bátyám, Frida, nővérem, Rózsi és Sári húgaim elindultak Palesztinába, egy közel 1700 tagú csoporttal, a semleges Spanyolországon keresztül. Ez egy próba csoport, ami, ha sikerül, ezreknek nyitja meg az utat. A német hatóságokkal létrejött megegyezés alapján a világ zsidósága beszerez és a német hadseregnek szolgáltató teherautókat és egyéb, nemharci felszerelést, aminek ellenében a náci hatóságok kienvedik a magyarországi zsidókat Palesztinába. Az első csoport már elindult, de a németek, a bergen belseni táborba irányították őket, túszok gyanánt, amíg meg-

kapják az első „részletet“. Szóval, már ők is a németek kezében vannak! Úgy érzem, hogy minden összedőlt körülöttem, mindenki, aki jelentett valamit az életemben, vagy már elpusztult, vagy kilátástalan veszélyben van. Az egyetlen reménysugár, ami ezt a szörnyű sötétséget áttörte, egyetlen kapcsolat az élethez - Cipi volt. Tovább olvastam a hosszú levelet. „Lakbér“, persze, nincs, olvastam dobogó szívvel, de van „természetes fejlemény“, az együtt lakás, Efra figyelmessége és nap-napi gondoskodása, őt sem hagyja hidegen. Efra élete az ellenállási, embementő mozgalomban rém sok feszültséggel és állandó veszéllyel jár. Ezeknek hatása otthon is érezhető és csak az ő részéről tanúsított gyengédség képes ezen enyhíteni, hogy másnap, megnyugodva és felújult erővel tudja folytatni ember-telenül nehéz, fontos tevékenységét.

Ez nagyon szépen és meggyőzően hangzott, de nem voltam képes tovább olvasni. Zsebembe gyűrtem a levelet (Isten őrizze, hogy valamelyik keretlegény meglátta volna, a cenzúra nélkül érkezett levelet!) és kétségbeesett, vigasztalan zokogás vett erőt rajtam. Az utolsó, vélt támaszom is elveszett és zuhanok a sötét, feneketlen mélységbe. Schaeffer József, barátom vállamra tette a kezét és részvétteljesen kérdezte, mi történt. Csatlakozott hozzánk Meyer Jóska is, aki megneszelte a furcsa hangokat, míg, mint ügyeletes,

a közelben volt. Mint igazi jó barátainak, elmeséltem nekik a szörnyű csapásokat, amik, egymásután értek. Késő éjszakáig velem voltak és vigasztaltak. Milyen jó, hogy együtt vagyunk, mondták, és támogathatjuk egymást a bajban. Ebben a szellemben folyt a beszélgetés és biztatás, amíg, késő éjjel valamelyest megnyugodtam. Másnap reggel felkeltem az ébresztőre és kimentem a zsákjainkhoz. Válaszlevelemben Cipinek nem sopánkodtam és nem lamentáltam. Örömemet fejeztem ki, hogy egészségi állapota megjavult, de a legfontosabbat nem említettem. Pár napon belül jött a válasz, amelyben Cipi írta, hogy mielőbb kell találkozunk, hármásban, problémánk személyes megbeszélésére. Napokon belül kaptam tőle egy levelet (a cenzúrán keresztül), amiben „bátyám“ értesít, hogy a házat, amelyben lakik, bombatalálat érte és kér, hogy, valamilyen módon jöjjenek neki segíteni. Ez hét napos szabadságra jogosított, amit kérésemre, a parancsnok meg is adott, miután akkoriban kinyitottam íróasztalának egy zárt fiókját, amibe beletört a kulcs.

Efra gondoskodott szálalásról egy „barátságos“ lakatanyában, ahol sok Budapestre érkezett munkaszolgálatos tartózkodott és ebédet is kapott. A találkozó valahol a budai hegyekben volt megbeszélve, egy tisztáson, ahol, azelőtt, a vasárnapokat szoktuk tölteni. Cipi nem viselte a sárga csillagot, mert keresztény iratokkal élt. Egyszerre érkezünk meg és vártuk Efrát.

(Folytatás a 7. oldalon)

Macesz Maci és Sófár Süni kalandjai avagy az ifjúság oldala

„Ledor Vador - nemzedékről nemzedékre“

Zsidó Fiatalok Nemzetközi Találkozója Komáromban
2007. június 8-10.

A Komáromi Zsidó Hitközség kiemelt feladata a zsidó kulturális és vallási élet fenntartása, biztosítása városunkban. Első alkalommal 2002-ben szerveztünk találkozót fiataloknak Magyarországról, Szlovákiából és Csehországból.

Öt év elteltével úgy gondoltuk, szükség van arra, hogy ismét találkozzanak a közeli és távoli régió fiataljai 18-30 éves korig. Ezúttal nemcsak a fent említett 3 országból, hanem hozzájuk csatlakozva, Ausztriából, Romániából és Szerbiából is.

A találkozó három napjának fő témája a regionális együttműködés, a közös munka, a helyi kezdeményezések felkarolásának segítése.

A program pénteken délután a Menházban kezdődik, majd a Szombatot közösen köszöntjük a felújított komáromi zsinagógában. Este a párbeszédé, egymás játékos megismerésé lesz a főszerep.

Szombaton délelőtt hagyományos l'tentiszteletre kerül sor, majd kisebb szekciókban folyik a munka. Délután városunk nevezetességeivel ismerkednek a fiatalok, este a Havdala-majd, a hagyományos zsidó zene és tánc következik.

Vasárnap reggel más egyházak fiataljaival lesz találkozó, majd következik a Holokauszt emléknap. Tradíció, hogy minden évben június második vasárnapján emlékezünk városunk és a környék áldozataira, ezúttal a fiatalok, a jövő generáció jelenléte is bizonyítja majd a zsidó közösség továbbélésének vágyát, értékeink továbbvitelét nemzedékről nemzedékre.

Jelentkezési lap letölthető a KZSH honlapjáról!

Felhívás

Egy nagymúltú, nemrég újraalakult zsidó ifjúsági szervezet, a Hanoár Hacioni szól most Hozzád.

Szeretnénk ismét lehetőséget biztosítani zsidó fiatal képző- és iparművészeknek, művészelkű alkotóknak, hogy bemutassák a nagyközönség előtt tehetségüket, ezért pályázatot hirdetünk, korhatár nélkül.

A kiállítás témája a mindenki számára szubjektív SZIV.

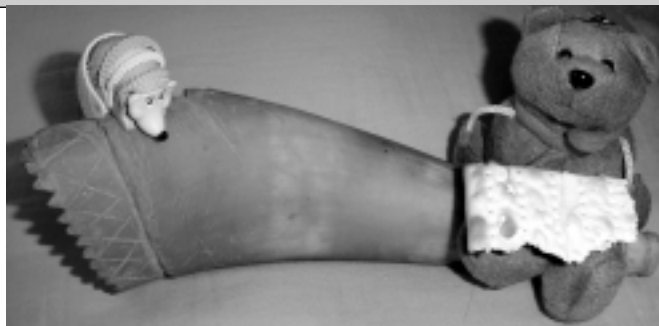
A pályázat feltételei:

– A technika szabadon választott (fotó, festmény, szobor, graffiti, matrica, stencil stb.)

– Méret: A4, A3, A2 maximum B2-es

– A beadandó munkákat keretbe/paszpartozva illetve olyan módon kell beadni, hogy lehessen szögelni/lóगतni

Leadási határidő: 2007. április 13. (személyesen a szervezőnek).

A kiállítás helyszíne: Gödör Klub, Budapest

A kiállítás megnyitója: 2007. április 29. 18:00

A rendezvényen a Szívbeteg csecsemőkért Közhasznú Alapítvány kuratórium elnöke Nagy Károly mond köszöntőt.

További információk:

Szenoner Noéminél

a 0036703393770 telefonszámon.

Az idei kiállítás több helyszínen kerül bemutatásra: Budapest, Pécs, Szeged, Komárno illetve Izrael.

Szenoner Noémi, főszervező

Egyedül maradtam

(Folytatás az előző oldalról)

Örömmel láttam, hogy Cipi jól néz ki, a betegség nyomai alig voltak észlelhetők rajta. Efra több mint egy óras késéssel érkezett meg, halálsápadtan. Motorkerékpáron utazott a városban és egy rendőr megállította, valamilyen „kihágás” ürügyével. Kitömött akatáskáját mindjárt elvette. Az tele volt hamis iratokkal és nagy összeg pénzzel. Efra biztos volt, hogy ebből a csávából nem mászik ki. Az első rendőrszobában a rendőr eltűnt az akatáskával. Efra, persze, nem várt rá, hanem, a lehető leggyorsabban kerekelt oldott, és hajtott Budára a találkánkra.

Miután kifújta magát, azt mondta, hogy érzik, mennyire meg vagyok bántva és ők hajlandók mindent „visszacsinálni”, ha én úgy akarom. Cipi beleegyezően bólintott. Szavai megdöbbenettek és nem tudtam szóhoz jutni. Össze kellett szednem gondolataimat és megfontolni az új helyzet teljes jelenőségét. Mikor hangom visszajött, azt mondtam, hogy abban a lehetetlen helyzetben, ami fennáll, nem merem magamra vállalni a felelősséget Cipi jólétéért és sorsáért, mikor én nem is lehetek mellette. Semmiképpen sem tudom neki azt nyújtani, amit Efra és tiszta szívből kívánom kettőjüknek a legteljesebb boldogságot. Meghatottan ölelkeztünk össze mindhárman. Ők megígérték, hogy mindent megtesznek a mi csoportunk mielőbbi megmentésére. Ezzel el is búcsúztunk, és én visszautaztam Pécsre, századomhoz és bajtársaimhoz.

*Weisz Józsva
(Izrael)*

Kile Kaleidoszkóp

TuBiSvát Komáromban

Februárban tizenegyedik évfolyamát kezdte meg a Komáromi Zsidó Hitközség Shalom Klubja, hagyományaink szerint a tavasz kezdetét jelző TuBiSvát alkalmából jöttünk össze a Wallenstein Zoltán teremben. A helyieken kívül a régió más településeiről, Tatáról, Érsekújvárból és Párkányból is érkeztek hittestvérek, külön öröm volt viszont látni több

olyan idős barátunkat, akik már rég nem jártak nálunk.

Paszternák Tamás köszöntője után Radnóti Zoltán rabbié volt a szó, aki felidézte az ünnep szokásait, számos kérdést is intézett a megjelentekhez, akik minden tudásukat összeszedve, próbáltak elmélyedni az ünnep rejtelmeiben.

Az asztalon 15 féle gyümölcs volt,

Törzstagok a Shalom klubban

Radnóti Zoltán rabbi és érsekújvári vendégek a klubban

köztük több Izraelben őshonos is, a jelenlevők közösen mondták el az áldásokat.

A könnyed hangvételű beszélgetés után Lang Tamás, az Érsekújvári Zsidó Hitközség elnöke mutatta be Strba Sándorral közösen a pozsonyi Kalligram kiadó gondozásában szlovák nyelven megjelent, Holokauszt Dél-Szlovákiában című kötetét, melyből egy példányt a Spitzer Béla Könyvtárnak adományozott.

A programjánló után a hangulatos délután zárásaként Mesinger Tibor érsekújvári előimádkozó elénekelt el Szól a kakas már című dalt.

PT

Az Eötvös u. 9 hírei

Az épületben megüresedett üzlethelyiséget a KZSH 2007. március 1-jétől bérbe adta Ján Lesko vállalkozónak, aki ablakok és ajtók árusításával foglalkozik.

A ház első emeletén megüresedett lakás bérlője elállt a szerződéstől, ezért új bérlő kiválasztása folyamatban van.

Március hónapban megkezdődik a házban a kémények és a tető javítása. További felújítási munkák a KZSH anyagi lehetőségeitől függenek.

Gyertyagyújtások

2007. március 17.	B:17:31	K:18:37
2007. március 24.	B:17:41	K:18:47
2007. március 31.	B:18:51	K:19:57
2007. április 2. Erev Pészach	B:18:55	
2007. április 3. Pészach 1	B:20:02	
2007. április 4. Pészach 2		K:20:03
2007. április 7.	B:19:01	K:20:08
2007. április 9. Pészach 7.	B:19:04	
2007. április 10. Pészach 8.		K:20:13
2007. április 14.	B:19:11	K:20:19

(Gy – gyertyagyújtás ideje, K – ünnep kimenetelének ideje, szombat este)

Boldog születésnapot!

Februárban ünneplenek:

Knöpfler Lajos,
Hanzlíková Petra,
Koníčková Gabriela,
Nagy Etelka,
Várnai Péter

Márciusban ünneplenek:

Baráth Magda,
Saláth Richárd,
Szalay Vilma

A három kapu

(Folytatás az 5. oldalról)

Beveszi Jeruzsálem Templomát, a Szentélyt, Jeruzsálem legszentebb helyét, és elrabolja onnan a legdrágább szellemi értékeket, mint például a Menórát a zsidóság legősibb szimbólumát, a Kőtáblákat, amelyeket Mózes tanítómesterünk Istentől személyesen kapott és egyéb különlegesen fontos, klasszikus bibliai tárgyakat. Ezeket elviszik Rómába. Emberek százazreit, millióit ölnek meg a korabeli Júdeában, az egykori zsidó országból csak egy kicsi töredékterület marad. A hadifoglyokat az impérium fővárosába szállítják. A győztes hadsereg katonái, fejükön babérkoszorúval, vállukon a Menórával, körülveszik a foglyokat, és átmennek a diadaloszlop alatt, Titusz diadalíve alatt. Mindez a polgári időszámítás szerinti 83-bantörténik, 13 évvel Jeruzsálem eleste után.

Honnan ismerjük a jeruzsálemi templom Menórájának hiteles formáját? A győztes önmagát és a legyőzöttet egyaránt felvésette Titusz diadalívének belső reliefséje. Az egyik „legszébb“ építészeti emlék Rómában, számunkra az egyik legtragikusabb, mert ez volt az első (?) genocídiuma a zsidóságnak, ez volt, a holocaust prefigurációja 2000 évvel korábbról. Elpusztult akkor majdnem az egész zsidó nép.

Mikor Rómában jártam, az első utam Titusz diadalíve elé vezetett. Egy régi zsidó hagyomány szerint a hithez kötődő zsidó ember nem megy át Titusz diadalíve alatt. 2000 évvel ezelőtt átvittek bennünket, mi nem megyünk át alatta. Ott álltam Titusz diadalíve előtt és meditáltam. Átmenjek? Hiszen 2000 évvel ezelőtt elpusztítottak bennünket, s ennek „dicsőségére“ emelték e diadalkaput. Másrészt azonban pont most kellene átmenni alatta. Megmutatni, hogy Isten népét nem lehet elpusztítani. Hogy azokat az embereket, akiknek a szívében ott lakozik a hit, azt a történelmi traumák, sem tudják elpusztítani. Ugyanis van Valaki, aki ezt nem engedi, aki vigyázza az ő népét.

Még akkor is, ha a mi képességeink kevesek, minimálisak, hogy föléljük az Ő döntéseinek a súlyát. Végül is - ugyan hű maradtam a tradícióhoz - de

zsebemben az ereci útlevelemmel, belülről megnéztem a híres domborművet.

2.

Szabolcsban, egy Szatmár megyei kicsiny faluban születtek a szüleim. Édesapám Csengerben, édesanyám a szabadságharcos Esze Tamás falujában, Tarpán. Én a háború után születtem. Édesapám 46 éves volt, Anyám meg 43. Édesapám egész családját elvitték Auschwitzba és mindenkit meggyilkoltak. Anyám családját is deportálták, ő „szerencsésebb“ volt. Az ő családjából „csak“ 20 embert gyilkoltak meg Auschwitzban.

A tábor felszabadulásának 60. évfordulóján elmentem " a világ legnagyobb zsidó temetőjébe". Amikor megérintettem a koncentrációs tábor falát, amikor megláttam azt a bizonyos kaput, - és ez a második kapu, amiről beszélek - amelyen olvasható: „Arbeit macht frei“. Láttam a feketén üszkösödő falakat, a krematórium szörnyű száját. Láttam azokat a kis csilléket, amikbe az elgázosított embereket beletették, és beküldték a kemencébe. Füstként szálltak fel a magasságokba, összeszorult a szívem. Belebetegedtem. Amikor ott álltam abban a Birkenau-i barakkban, ahol talán mindkét nagyapám, s apám is állhatott, meg a családtagjaim. Ott mondtam el a Káddis imát

„Jiszgádál v'jiszkadás sómé rábo“

Kijöttem a koncentrációs táborból...

Másnap visszatértünk oda, de valahogy alig volt erőm bemenni a barakokba. Magamra öltöttem a tálszt, és a tfillint, s mintegy nyolcvanad magammal a „S'má Jiszráél Adonáj Elohénu Adonáj Echád“ „Halljad Izrael az Örökkévaló a mi Istenünk az Örökkévaló egyetlenegy“ mondatot mormoltam.

S azt gondoltam, drága Úristenem ott fent az örökkévalóságban, mond meg a hozzátartozóimnak, hogy én most ugyanazon a helyen imádkozom, ahol ők 60 évvel ezelőtt, ugyanazt az imát mondom el ugyanazzal a dallammal, mint ők.

Ám abban a pillanatban az unokáim arca villant fel előttem. Ők már Izraelben születtek, és csak héberül beszélnek. Ekkor fellélegeztem, s kicsit megkönnyebbültem...?

3.

A harmadik kapu néhány hónappal ezelőtt készült el Németországban. Münchenben avatták fel egy-két hónappal ezelőtt Európa talán legnagyobb zsinagógáját. A Német Szövetségi Köztársaság indíttatva érezte magát, hogy az egykori „Reichskristallnacht“ tragikus emléknapján új zsinagógát avasson. A zsinagóga kapuját egy magyarországi, szentendrei mesterember készítette, hogy pontosabban fogalmazzak, készült a Lehoczy Kft műhelyében. (Lásd: Kertész Péter Pultzer-díjas újságíró blogjában, 2006. okt. 7. Valamint: Wagner István: Bajor zsinagóga magyar bronzkapuja. ÉS. 2006. nov. 3.)

Mielőtt felavatták volna a zsinagógát, Arthur Schneier, régi barátom, hívott fel telefonon. Schneier rabbi Ausztriában született, majd az Anschluss előtt a 30-as évek végén Magyarországra menekült, és Pesten a Zsidó Gimnáziumban tanult. A háború után kikerült Amerikába, és ott az egyik legtekintélyesebb zsinagóga, a Park East Synagogue rabbija lett. Mikor Amerikából Magyarországra visszakerült a Szent Korona, ő is az amerikai delegáció tagja volt.

Izrael volt főbíbijával együtt ő avatta fel az új a müncheni zsinagógát. A zsidó templomhoz vezető úton a chupá, azaz esküvői baldachin alatt vitték a rabbi a Tórárt. Az Örök Törvényt. Az Isten által az ember számára adott elvehetetlen és elidegeníthetetlen törvényt. A Tórával léptek be a müncheni zsinagógába, és Schneier rabbi úgy érezte, hogy meg kell osztania velem a pillanat varázsát. Jellegzetes angol akcentusával azt mondta, „Itt állok a müncheni zsinagóga előtt, amelyet több mint 6 évtizeddel ezelőtt elpusztítottak, felégettek, felgyújtottak, s most visszaviszem oda a Tórárt, mert azt nem lehetett elégetni!“

Embereket meg lehetett semmisíteni. Hatszázezret, hat milliót Európában. De azt a szellemet, amit Isten az embernek adott, amely a Kőtáblára vésetett, amely Szent Könyveinkben belefoglaltatott, azt sem elégetni, sem elpusztítani nem lehetett és soha nem is lesz lehetséges.

Van, aki vigyáz ránk. Aki nem alszik, nem szunnyad! Ő, Izrael Őrzője!

Gondolatok Pészach...

(Folytatás a 3. oldalról)

Tartalmának bizonyos részei a zsidó történelem korai szakaszából hagyományozódtak reánk.

Józsua könyve 5. fejezetének 10-11 versében áll, hogy az általa (Józsua) vezetett zsidók megtartották Peszach ünnepét Gilgálnál. A Királyok Könyve elbeszéli, hogy az i.e. VII. században, Josijáhu uralkodása alatt különös ünnepélyességgel tartották meg az ünnepet (Kir. II. Könyve, 23/21-23). Pészach eredeti formájában a második Szentély pusztulásáig tartották meg. Josephus Flavius lejegyzett korabeli – i.sz. I. századbeli – peszachi szertartásokat, melyen becslése szerint a jeruzsálemi áldozatbemutatáson összegyűlt résztvevők száma nem volt kevesebb, mint három millió. Jeruzsálemben és környékén milliós nagyságrendű tömeg koncentráldott, amely a városban, a környékén elhelyezkedő falvakban, valamint szabad ég alatt a környező „parkokban“, gyümölcsösökben, földeken szállt meg. Az ünnep nagyságáról, forgatagáról még hívebb képet alkothatunk, ha elképzeljük, hogy a templom körül hatalmas téren is elfért ugyan egyszerre mintegy százezer ember, de az ünnep alatt a több száz ezer családfő mindegyikének be kellett jutnia a templomba. A Talmud, megerősítve Josephus leírását, Pöszóchim trak-

tátusának 63b lapján így tudósít: Agrippa király (Judea uralkodója, i.e. 10- i.sz. 44.) egyszer azt gondolta, hogy megszámláltatja Izrael népét. Azt mondta a főpapnak: 'Tartsad a szemedet a peszachi adományon.' (Mármint: használj fel valamiképpen az adományokat a népszámlálásra. Régi zsidó szokás, hogy az embereket nem számolják meg. Az első népszámlálás, melyről a Tóra tudósít, úgy történt, hogy fejenként fél sekelt kellett beszolgáltatni. Az így befolyt összeg mutatta meg az 'adózők' számát.) – ami kétszer annyi volt, mint ahányan kivonultak Egyiptomból, s nem lehetett beszámítani azokat, akik tisztátlanok voltak vagy távoli úton voltak; és nem volt bárány, amire több mint tíz ember jutott; és a nép így kiáltott: 'Ez a hatalmas tömeg Pészachja'. Megjegyzendő, hogy az óriási tömeg kiszámítása az áldozati bárányokból való gyűjtés alapján nem lehetett messze a történelmi valóságtól. A Misnában, az i.sz. II. századi törvénygyűjteményben az áll (Pöszóchim 9: 5), hogy csak Egyiptomban kellett meghinteni vérrel az ajtófélfát, a honfoglalás után ezt már mellőzték. A bárányt megsütötték, és gyorsan megették.

Voltak többen is, akik nem ünnepelehetek együtt a többiekkel, mert tisztátlanok voltak a megadott időben. Ezek az emberek odamentek Mózeshez, mondván, hogy igazságtalannak érzik azt, hogy kimaradtak a Peszach ünnepléséből (Bámidbár). Ekkor kapja meg Mózes

azt az utasítást, hogy ha valaki szándéka ellenére nem tud résztvenni a Peszachban, az egy hónappal később, a mai naptár szerint Ijjar hónapban, a hónap 14. napján mutassa be a Peszacháldozatot, amelyre hasonló törvények érvényesek, mint az első hónap (ma: Niszán hó) 14-én bemutatott Peszacháldozatra. Érdekesség egyébként, hogy ez az egyik azon eset közül, amikor egy általános törvényt néhányan a nép közül igazságtalannak találnak, és odamentek Mózeshez „reklamálni“. Majd Mózes megkérdezi az Ö-valót, aki erre a speciális esetre nézve hoz egy kiegészítő szabályozást, vagyis megfordul a törvényhozás eddig egyirányú menete.

Végezetül egy megható feljegyzés, egy Jeruzsálemben székelő római konzul tollából: Mivel ez az este a Tóra szerint „az őrzés éjszakája“ Jeruzsálem kapui közül egyiket sem zárták be peszách éjszakájára, a sok jövő és menő ember tiszteletére.

*Mindenkinek szép, nyugodt,
ünnepet kívánok:
Totha Péter Joel.*

Totha Péter Joel rabbi- 2006-ban szerzett diplomát a budapesti Országos Rabbiképző- Zsidó Egyetemen. 2007 áprilisától a budapesti Páva utcai zsinagóga rabbija, rendszeresen működik Székesfehérváron is. Komáromban eddig két alkalommal hallhattuk.

Žijúca tradícia v Galante

Zájin Adar, t.j. siedmy deň mesiaca adar, má v mojom rodnom meste osobitnú atmosféru.

Je to pamätný deň, deň narodenia i úmrtia Mojžiša. Znamená celodenný program pre všetkých členov našej náboženskej obce, pre veľkých aj malých. Záčina už ráno. Členovia Chevra Kadiša navštívia spoločne každú jednu rodinu v meste i príľahlých obciach. S modlitbou vchádzajú do každej domácnosti, kde na nich čaká slávnostne prestretý stôl s najrôznejšími dobrotami. Každá gazdiná sa usiluje, aby ten jej stôl bol najbohatší a najkrajší. Muži si na chvíľu posadajú okolo stola, ochutnajú dačo z pripravených dobrot, do pokladničky pribudne zopár mincí či bankoviek, do košíka niekoľko vajec. Nikto nemá v tento deň zatvorené dvere...

Po návštevách nasleduje spoločná návšteva členov Chevra Kadiša na miestnom cintoríne. V podvečer sa v Bet Hamidraši (po našom „besemedreš“) zide celá obec, prichádzajú hostia zo širokého okolia, ba i zo zahraničia. Po bohoslužbe a slávnostnom príhovore si komunita

kadišom pripomenie tých súvercov, ktorí v tom-ktorom roku odišli spomedzi nás.

Po vážnom úvode si potom všetci posadajú k prestretým stolom. Zájin Adar má svoje presne stanovené menü. Prvým chodom je vajičko uvarené na tvrdo a veľikánska zemľa z bielej múky, zvaná lábelli. Druhým chodom je už tradične ryba v orechovej omáčke, tunajšia špecialita.

Pri dobrom jedle sa rozprúdi živá debata, ba aj spev. Spomíname, často so slzami v očiach, na tých, ktorí tu už nie sú. Mnohí známi aj menej známi sa tu stretnú, porozprávajú, povedia si o všetkom možnom, poukazujú fotografie vnúcat... Nie je veľa takýchto príležitostí počas roka. Je to aj čas bilancovania. Tí, ktorí sme sa odsťahovali z rodného mesta, sa podľa možnosti snažíme v tento deň prísť „domov“. Nielen my, ktorí žijeme tu v okolí. Často si aj naši krajanovia z ďalekej cudziny naplánujú svoje cestovanie tak, aby boli v tento deň s nami. Nie je to tak dávno, keď sme ako deti chodili s našimi otcami po návštevách a dnes sa už mnohí z nás pýšia fotografiami vnúcat. Našťastie, aj

naše deti poznajú túto tradíciu a radi sa tu schádzajú. A keď niet dostatok miesta na sedenie a postávame v hlúčkoch, ktoré sa neustále preskupujú, aby sme s každým známym stratili slovo-dve, je to tá správna atmosféra.

Zájin Adar má v Galante ešte aj inú dimenziu. Traduje sa, že v čase veľkej epidémie moru, ktorý tu kosil v dávnej minulosti, nešťastie a smrť obišli žiakovi tunajšej slávnej ješivy. Zájin Adar je aj spomienkou a vďakvyzdaním za tento zázrak.

Aj počas tohtoročného siedmeho adara sme sa chvála B. opäť zišli v hojnom počte. Naša galantská modlitebňa praskala vo švikoch! Slávnosť, ktorá sa konala v nedeľu 25. februára, poctili svojou návštevou súverci z okolitých náboženských obcí, ale aj zo zahraničia, z Gyóru, ale aj ďalekého Írska. Nechýbal bratislavský rabin Baruch Myers, ktorý predniesol slávnostný príhovor, ani zástupcovia všetkých generácií. Vďaka vedeniu ŽNO v Galante a všetkým, ktorí sa pričínili o pekný zážitok!

K. Potoková

Od Levíc do Prahy

František Bányai- predseda ŽO v Prahe

Ako ste sa dostali z Levíc do prezidentského kresla Židovskej náboženskej obce v Prahe?

V roku 1965 nebola v Bratislave Matematicko-fyzikálna fakulta, tak som sa dostal na štúdiá do Prahy. Samozrejme, Praha vždy bola veľmi pekná, a tak voľba, kde sa usadiť po skončení fakulty, nebola zložitá. Už cez štúdiá som chodil na židovskú obec, ale dá sa povedať, že až do roku 2002 som sa skôr staral o kvalitu židovskej kuchyne, o spoločenské a kultúrne stránky členstva v obci.

Potom vznikli problémy, spory, a jednou z iskriek bol problém okolo výpočetnej techniky. Od konca štúdií pracujem vo výpočtovej technike, najskôr ako programátor analytik a neskôr ako obchodník. Bolo teda logické a normálne sa zapojiť do diskusie a do hľadania riešenia. Nikdy predtým som nemal žiadnu ani politickú, ani funkcionársku skúsenosť. Tak som postupoval podľa zdravého rozumu a s rešpektom k tomu, čo som sa naučil doma. Možno bolo dôležité, že som nehľadal na obci oporu, zdroj príjmov a mal som priestor a zázemie, aby som túto funkciu mohol robiť dobrovoľne.

Aké poslanie má v súčasnosti ŽO v Prahe?

V prvom rade máme veľa veľmi starých členov - viac než 300 nad 80 rokov, ďalších 150 nad 75 rokov. Preto venujeme najviac pozornosti sociálnej starostlivosti. Poskytujeme našim členom domácu opateru, prevádzkujeme jeden penzión pre starších a jeden domov seniorov pre tých, ktorí už potrebujú celodennú starostlivosť.

Teraz stavíme nový domov, ktorý namiesto 20 lôžok ich bude mať 60. Navyiac bude mať priestor pre ďalšie služby. Pražská obec založila školu (základnú aj gymnázium), a tak venujeme pomerne veľa prostriedkov aj na vzdelávanie a na novú generáciu.

Všetko to môžeme robiť vďaka reštitúciám, ktoré v Českej republike dopadli relatívne dobre, asi najlepšie zo všetkých bývalých socialistických štátov.

Prosím, predstavte nám stručne Vašu obec, aké inštitúcie máte?

Tomu, čo som už uviedol, dodávam:

máme sociálne oddelenie, domácu starostlivosť, Penzión a Domov Charlesa Jordana, základnú školu aj gymnázium a okrem toho všetko, čo patrí k obci, to znamená rabinát, synagógy, kuchyňu. Organizujeme kultúrne akcie, oslavy sviatkov, rôzne spoločenské udalosti a vydávame mesačník Obecní noviny pre potreby našich členov. Verejne prístupné informácie nájde každý na internetových stránkach www.kehilaprag.cz. Možno je dobré vedieť, že Židovská obec v Prahe nie je jedinou inštitúciou, ktorá organizuje židovský život. Napríklad veľmi dobre spolupracujeme so Židovským muzeom v Prahe, s Terezínskou iniciatívou a s mnohými záujmovými spolkami.

V posledných rokoch sme veľa počuli o konfliktoch v pražskej židovskej náboženskej obce. Akým náboženským smerom pokračuje v súčasnosti?

Židovská obec v Prahe je tradične ortodoxná, ale väčšina členov je sekulárna, to znamená, že majú veľmi zvláštny postoj k náboženstvu. ŽOP podporuje nepriamo ďalšie smery judaizmu. Budovu radnice aj synagógy podľa potreby využíva aj konzervatívna kongregácia Bejt Praha, Masorti a reformná kongregácia Bejt Simcha. Myslím si, že spory neboli o náboženstve.

Ako vidíte budúcnosť židovstva v hlavnom meste ČR?

Dúfam, že dobre. Naviazať na neuveriteľný rozvoj za prvej republiky je ale skoro nemožné. Časy, keď 4 % obyvateľstva sa hlásili k židovskej národnosti, sú preč. Židovská populácia sa premiestnila do Izraela a Ameriky. Nedávno som čítal článok od PhDr. Bedřicha Noska, kde osudy židovského národa prirovnáva k mesiacu. Tak, ako mesiac príberá a ubúda na veľkosti, tak aj židovský národ strieda obdobia veľkej slávy a tragických časov. Teraz pomerne veľa ľudí bez rozdielu veku hľadá cestu k náboženstvu, pretože v minulosti sa o tom nehovorilo, alebo sa to dokonca utajovalo.

Vieme o Vás, že máte veľkú a cennú zbierku starých pohľadníc. Kedy ste ich začali zbierať?

Začal som zbierať asi pred 20 rokmi. Zbieram iba pohľadnice so židovskou tematikou, to znamená, synagógy, ľudí, obchody, židovské ulice apod. Mal som už v roku 2000 výstavu v Židovskom múzeu v Prahe. Pekné na pohľadniciach je skutočnosť, že neexistujú žiadne katalógy a zbieranie nikdy nemá koniec. Vždy nájdete niečo nového.

Máte nijaký odkaz pre malé židovské komunity?

Malé komunity majú výhodu osobného kontaktu. Prajem všetkým, aby naši dostali dobrovoľníkov a ochotných členov pre nezištnú prácu pre komunitu.

Ďakujeme.

História židovskej...

(Pokračovanie zo strany 3.)

Sallay, členovia MZ YMCA v T. Lužanoch, evanjelický farár Mgr. Luboš Trnavský z Júra nad Hronom, kazateľ BJB v T. Lužanoch Mgr. Pavel Kondač, zástupkyňa celoslovenského OZ Chevra so sídlom v Žiline Andrea Betková. Výstava sa začala 1. 12. 2003 a trvala do 12. 12. 2003 v priestoroch knižnice na Poštovej ulici. Okrem žiakov vyšších ročníkov slovenskej a maďarskej základnej školy v T. Lužanoch si ju prišli pozrieť aj obyvatelia obce, ktorí tak odhaľovali staré Lužany, na ktoré si pamätajú ich rodičia. Na inštalácii výstavy pracovali PhDr. Katarína Holbová, etnografka z Tekovského múzea v Leviciach, Helena Zubčeková a Štefan Šebo. V nedeľu 18. septembra 2005 sa na lužianskom židovskom cintoríne konalo pietne stretnutie so spomienkou na tých, ktorí zahynuli v koncentračných táboroch počas holokaustu. Nadácia EZRA poskytla finančné prostriedky a skupina väčšinou mladých ľudí poskytla pracovité ruky, aby vzniklo toto pietne dielo, pomník obetiam holokaustu.

Záver

Vzdelávanie a poznanie histórie spojené s ľudskosťou a obyčajnou schopnosťou súcitu nám možno umožní rozpoznať zárodoky staronových hrozieb a spútať démonov nenávisti a zla skôr, než sa nás znovu zmocnia. (Václav Havel, október 1999)

(Zdroj: Štefan Sebo)

História židovskej náboženskej obce v Tekovských Lužanoch

Tekovské Lužany ležia v juhozápadnej časti Levického okresu a vzhľadom na počet obyvateľov sú najväčšou obcou okresu. V súčasnosti v obci žije 2942 obyvateľov. Podľa súpisu Židov v Tekovskej župe žilo v Tekovských Lužiankach v r. 1841 už 15 židovských rodín, spolu 66 ľudí. V Tekovských Lužanoch sa Židia usadili o niekoľko rokov neskôr, od r. 1854 tu žilo 80 Židov a v Hulvinkach od r. 1873 bývali 3 Židia. Tekovské Lužany boli sídlom Židovského matričného úradu. Matriku od r. 1851 až do r. 1875 viedol B. L. Prizner. Synagóga Židovskej náboženskej obce stála bezprostredne na hranici medzi Tek. Lužiankami a Lužanmi, na brehu potoka. Voda z tohto potoka sa privádzala aj do rituálneho kúpeľa, ktorý bol v zadnej časti protifaľej budovy židovskej školy. Vedľa synagógy bola malá modlitebňa, ktorá sa zachovala do súčasnosti, na jej čele dodnes jasne vidieť Dávidovu hviezdu. Do dnešných čias sa zachoval jeden z dvoch židovských cintorínov v Tekovských Lužanoch, je umiestnený na pravej strane cesty vedúcej do Levíc. Druhý, menší a oplotený živým plotom, leží na okraji cesty vedúcej do viníc. Ako zaujímavosť možno spomenúť, že na židovskom cintoríne je vraj aj jeden kresťanský hrob. Podľa legendy tento kresťan daroval pozemok ŽNO s podmienkou, že bude pochovaný na tomto cintoríne. Prvá ortodoxná židovská ľudová škola v T. Lužiankach bola založená v r. 1880, jej prvým učiteľom bol Ferdinand Rosenbaum, ktorý kvôli svojej impulzívnej a prísnej povahe musel miesto behom roka opustiť. Na jeho miesto nastúpil Leopold Kohn z Trnavy a neskôr levický dôchodca František Bányai, ktorého vystriedal Viliam Goldstein Farkas (Radnai) z Egru. V r. 1887 bol učiteľom na škole krátku dobu Samuel Rosenbaum a v r. 1891 Július Lówi, ako učiteľ náboženstva tu v r. 1901 pôsobil Majer Lindenfeld. Riaditeľom, správcom školy a zároveň učiteľom od 1. 4. 1911 až do r. 1938 bol Július Róth, učiteľom náboženstva od 1. januára 1927 bol Jozef Burger a ručné práce vyučovala od r. 1919 Johanna Fischerová. Prvým židovským lekárom, ktorý mal ambulanciu v Tekovských Lužanoch a zdravotnú starostlivosť poskytoval aj okolitým

obciam, bol od r. 1870 Leo Spitzer. Zomrel v r. 1888 v Tek. Lužanoch vo veku 47 rokov na otravu krvi. Od r. 1908 pracoval v obci Ignác Róth ako zverolekár. MUDr. Július Baumgarten, od r. 1929 člen zastupiteľského zboru obce, ordinoval v obci od r. 1923 až do r. 1944 ako súkromný lekár. Od r. 1932 - 44 mal v obci zubotechnickú prax Alexander Heller, Móric Waldmann pracoval ako zubný technik a laborant. Židovskí obchodníci a podnikatelia sa podieľali aj na práci v obecnej správe, v r. 1908 bol do Obecného zastupiteľstva zvolený Henrik Rubinstein a v r. 1910 Henrik Weinstangel. Už v r. 1912 patrili medzi tých predstaviteľov obce, ktorí platili najvyššie dane a odvody štátu. Zaslúžili sa významne o rozvoj obce. Ármin Adler, ako jeden z najstarších členov zastupiteľstva, v júli r. 1925 navrhol ustanovenie komisie, ktorá by zodpovedala za prípravu a úradné vybavovanie elektrifikácie Tekovských Lužian, Lužianok a Hulviniek. Náklady na elektrifikáciu mali byť 250 000 korún.

Súčasnosť

V Tekovských Lužanoch žila početná židovská komunita. Vyše 100 rokov budovala obec po stránke ekonomickej, kultúrnej aj duchovnej. V roku 1944 boli odvlečení do koncentračných táborov. Hústka, ktorá prežila, po návrate nenašla v obci vhodné životné podmienky a vystaňovala sa. V súčasnej dobe nežije v Tekovských Lužanoch žiadny židovský občan. Niektorí členovia kresťanskej mládeže, združení v MZ YMCA Tekovské Lužany, si uvedomili, že sme sa ako spoločnosť na tomto národe dopustili krívd, a preto sa rozhodli na znak pokánia venovať pozornosť pamiatke na týchto našich spoluobčanov.

V týždni od 11. do 18. augusta 2001 sa prevádzali aktivity venované židovskému národu. V modlitebni BJB bola inštalovaná výstava - Izrael a my, ktorú zostavilo a zapožičalo Medzinárodné kresťanské veľvyslanectvo v Jeruzaleme. Modlitby, pobožnosti, semináre, prednášky, to všetko bolo zamerané na Izrael, Jeruzalem, synagógu, tóru, židovskú rodinu a židovské komunity na Slovensku. Počas celého týždňa sa brigádovalo na židovskom cintoríne v obci. Prevádzal sa etno-

grafický prieskum a zbieranie materiálov o židovskej komunite v Tekovských Lužanoch. Akcie sa zúčastnilo výše 20 účastníkov z Bratislavy, B. Bystrice, Levíc, Júra nad Hronom, Nových Zámkov, Farnej, Plavých Vozokán a z Tekovských Lužian. Všetci s veľkou radosťou pracovali na záchrane historických pamiatok našich bývalých spoluobčanov. O stravovanie sa starali kuchárky z cirkvi reformovanej. Akcii veľmi pomohol aj starosta obce Ing. Marián Kotora po stránke technickej, organizačnej a finančnej.

Židia v T. Lužanoch boli do roku 1944 významnou skupinou obyvateľstva. Pozitívne prispeli k rozvoju a modernizácii obcí v druhej polovici 19. a v prvej polovici 20. storočia. Ich približne storočný príbeh - vznik, rozvoj a násilný zánik komunity v r. 1944 spracovala publikácia H. Zubčekovej „Žili medzi nami - História Židov v Tekovských Lužanoch“, ktorá vyšla začiatkom r. 2003. Miestne kresťanské združenie mladých YMCA sa snaží oživiť pamiatku Židov, žijúcich na území obce pred druhou svetovou vojnou.

Do projektu Záchrana historických pamiatok ŽNO v Tekovských Lužanoch patrí aj obnovenie slávenia sviatkov. V novembri r. 2002 miestne MZ YMCA pripravila ukážku židovského sviatku Chanuka - Sviatok svetiel. Slávnosť sa konala v modlitebni tunajšieho zboru Bratskej jednoty baptistov. Medzi hosťami boli predseda OZ Hatikva z Levíc MUDr. Ondrej Vas, kazateľ Cirkvi Bratskej v Leviciach Mgr. Štefan Evin, starosta obce Ing. Marián Kotora, Tomáš Roth s manželkou a príbuznými z Nových Zámkov. T. Roth zapálil na Chanukovom svietniku symbolicky jednu sviečku. Zo slávnosti urobila Slovenská televízia dokumentárnu reportáž do relácie Televízny posol, ktorá bola odvysielaná na STV1 v nedeľu 8. decembra a v repríze v pondelok 9. decembra 2002. Vo štvrtok 17. 4. 2003 sme si v priestoroch modlitebne BJB pripomenuli židovský sviatok Pesach. Slávnostné stretnutie a sederový obrad viedol Ing. Pavol Deutsch zo ŽNO v Nových Zámkoch. Stretnutia sa zúčastnilo 19 ľudí. Hosťami na židovskom sederovom večere boli zástupca OZ ICEJ z Levíc I.

(Pokračovanie na strane 4.)

Pedagogické dni v Komárne 2007

Záverečný deň Pedagogických dní v Komárne dňa 2. marca 2007 sa uskutočnil v aule Gymnázia J. Selye kde prednášal historik Tamás Kovács z Budapeštianskeho múzea a dokumentačného centra holokaustu. Jeho prednáška mala názov Komárno a holokaust.

Mgr. Imre Andruskó – riaditeľ gymnázia sa s prednášajúcim zoznámil na Dni holokaustu vyhláseného OSN, ktorý sme s úspechom usporiadali pred niekoľkými týždňami, a vtedy pozval historika, aby pri príležitosti Pedagogického dňa prednášal.

V krásne rekonštruovanej slávnostnej sále v radoch obecnstva sedeli hlavne študenti. V mene školy poz-

dravila účastníkov profesorka Paedr. Zuzana Králiková.

Čas vymedzený na prednášku – 45 minút – bol krátky nato, aby sa účastníci mohli dôkladne oboznámiť s obdobím tragédie, a s udalosťami ktoré sa viažu špeciálne k mestu Komárno. Študenti a učitelia mali veľa otázok k prednášajúcemu. V mene ŽNO v Komárne, koordinátor Tomáš Pasternák obdaril prítomných s pohľadnicami, ktoré znázorňujú Menház.

Riaditeľ školy vyjadril zámer, aby aj naďalej pokračovali v kontaktoch s ŽNO v oblasti vzdelávania a výučby. Tamása Kovácsa by radi uvítali aj v budúcnosti.

PT

TuBiŠvat v Komárne

Vo februári tohto roku sa začal jedenásty ročník podujatí Klubu Šalom, a to stretnutím členov pri príležitosti sviatku TuBiŠvat, ktorý je už poslom novej jari. Okrem domácich prišli aj hostia z okolia, z Taty, Nových Zámok, Štúrova a bolo pre nás potešením opäť vidieť niekoľkých starších priateľov, ktorí nás dávno nenavštívili.

Po úvodnom slove Tamása Paszternáka sa prítomným prihovoriť rabin Zoltán Radnóti. Hovoril o význame tohto sviatku a hostí oslovil viacerými otázkami. Tí sa snažili pozbierať všetky svoje vedomosti a ponoriť sa do tajov sviatku. Na stole bolo 15 druhov ovocia, viaceré pochádzajúce zo Svätej zeme. Spoločne sme odriekali požehnanie na ne.

Po príjemnej konverzácii nasledoval príhovor Tomáša Langa, predsedu ŽNO v Nových Zámokoch, ktorý predstavil novú knihu o holokauste na južnom Slovensku, ktorá prednedávnom vyšla vo vydavateľstve Kalligram. Napísal ju v spoluautorstve so Sándorom Strbom a jeden exemplár venoval do knižnice Bélu Spitzera. Na konci programu zazneli melódie v podaní Tibora Messingera z Nových Zámok.

PT

Správy z Eötvösövej ulice 9.

Uvoľnenú predajňu, nachádzajúcu sa v budove, dala ŽNO do prenájmu podnikateľovi Jánovi Leskovi, ktorý sa zaoberá predajom okien a dverí.

Nájomca bytu na 1. poschodí odstúpil od zmluvy, a preto sa hľadá nový nájomník.

V marci sa začne oprava strechy a komínov. Ďalšie rekonštrukčné práce sa budú realizovať v závislosti od finančných možností ŽNO v Komárne.

Správy o cintoríne

Dňa 1. apríla sa začne tohtoročná jarná údržba cintorína, prácami bol opäť poverený Tibor Vizsly ml.

Prosíme pozostalých, aby čo najskôr uhradili príspevok na údržbu cintorína, a to na bankový účet ŽNO alebo poštovou poukážkou.

Príspevok: 300 Sk/hrob/rok, dvojité hrob 500 Sk/hrob/rok

Rekonštrukcia bytu pre správcu cintorína bude pokračovať príchodom jari, v súčasnosti sa pracuje na výstavbe priečok a rôznych inštalácií. Nehnutelnosť by ŽNO chcela odovzdať do užívania v júni 2007.

Krátke správy

✧ ŽNO v Komárne, Spravodaj a Klub Šalom podporili: rodina Megyesi (Budapest), Šalátiová Alžbeta (Levice), Rujder Martin (Nitra), Mesinger Tibor (Nové Zámky), rodina Munschein (Izrael) a anonymný darcovia! Ďakujeme!

✧ Dr. Geréb Györgyné zo Szegedu nám zaslala spomienky svojho nebohého manžela Györgya Geréba, ktoré onedlho začneme uverejňovať v našich novinách.

✧ Judit Shisa Arnon obohatila naše múzeum o fotografie svojho otca, ktorý žil v Komárne.

✧ Zariadenie budovy Menház sa vďaka prostriedkom z rôznych projektov doplnilo o 20 plastových stoličiek a flipchartovú tabuľu.

✧ V uplynulých týždňoch navštívilo Menház mnoho záujemcov, a to najmä po reportáži, ktorú odvysielala komárňanská televízia.

✧ V našej malej knižnici si môžete prečítať spravodajcu židovskej obce v Szegede. Tvorcom gratulujeme k jeho vydaniu.

Pesach 5767

Sviatok Pesach začína 2. apríla 2007 (Erev Pesach). Hlavné sviatočné dni sú 3. a 4. apríla (utorok a streda). Druhý sederový večer oslávime v Komárne spoločne (utorok 3. apríla). Polosviatky sú v dňoch 5. až 8. apríla (od štvrtka do nedele). Dva posledné hlavné sviatky sú 9. a 10. apríla (pondelok, utorok).

V dňoch 3., 6. a 10. apríla bude sekretariát ŽNO v Komárne zatvorený.

Židovský cintorín nemožno navštíviť v týchto dňoch:

3. - 4. apríla (utorok - streda)

7. apríla (Šabat)

9. - 10. apríla (pondelok - utorok)

Členské na rok 2007

Prosíme členov ŽNO v Komárne, aby členské na rok 2007 (200 SK/osoba, 100 SK/ dôchodcovia a študenti), čo najskôr uhradili! Možnosti platby: poštovou poukážkou, bankovým prevodom, v hotovosti pri príležitosti našich stretnutí. OČAKÁVAME AJ NOVÝCH ČLENOV!

SPRAVODAJ יה

OBSAH ČÍSLA:

★ Ledor Vador – z generácie na generáciu ★ Správy o cintoríne ★ Krátke správy ★ Pesach 5767 ★ TuBiŠvat v Komárne ★ Pedagogické dni 2007 v Komárne

„Ledor Vador – z generácie na generáciu“

Medzinárodné stretnutie židovskej mládeže v Komárne 8-10. júna 2007

Význačnou úlohou ŽNO v Komárne je udržanie židovskej kultúry a náboženského života v našom meste. Po prvýkrát v roku 2002 sme organizovali stretnutie mladých z Maďarska, z Čiech a zo Slovenska.

Po piatich rokoch si myslíme, že je na čase sa opäť stretnúť s mladými ľuďmi -18 až 30 ročnými - tak z blízokych ako aj zo vzdialenejších regiónov. Teraz nepozývame mladých ľudí iba zo spomenutých troch krajín, ale aj z Rakúska, z Rumunska a zo Srbska.

Hlavnou témou trojdenného stretnutia bude regionálna spolupráca, spoločná práca, pomoc miestnym iniciatívam.

Začiatok programu je v piatok poobede v Menháze, neskoršie spoločne v obnovej synagóge pozdravíme Šabat. Večer bude patriť diskusií, vzájomnému hravému spoznaniu sa.

V sobotu pred obedom pôjdeme do synagógy a neskoršie budeme zasaďať v sekciách. Poobede budú mať hostia možnosť sa oboznámiť s mestom a večer po havdola budeme spoločne počúvať tradičnú židovskú hudbu a zatančíme si.

V nedeľu ráno sa naši mladí stretnú s predstaviteľmi iných cirkví a následne sa zúčastnia na pamätnom dni Holokaustu v komárňanskom židovskom cintoríne. U nás je tradíciou, že každoročne druhú nedeľu v júni spomíname na obeť z nášho mesta a z okolia. Teraz prítomnosť mladých, budúcej generácie je dôkazom toho, že židovská komunita žije a chce aj naďalej žiť, a prenášať svoje hodnoty z generácie na generáciu.

Prihláška je na webovej stránke ŽNO Komárno – prosíme o vyplnenie a zaslanie!

POZVÁNKA

Židovská náboženská obec v Komárne usporiada aj v roku 5767 tradičný **Pesach**. Stretneme sa **3. apríla 2007 v utorok večer o 18:00** hod.

v Židovskom kultúrnom a spoločenskom centre v sále Zoltána Wallensteina.

Tradičný Séder vedie János Oláh, profesor Židovskej univerzity v Budapešti. *Očakávame Vás s veľmi chutnou večerou.*

Účasť je bezplatná, potrebná je predbežná registrácia na sekretariáte komárňanskej ŽNO do 30. marca t.r. na tel. čísle 0036203588676 alebo e-mail-om na adrese kile@menhaz.sk.

Červený bicykel

Našich milých čitateľov pozývame do divadla. ŽNO v Komárne a mesto Komárno v rámci Dní Komárna 2007 organizujú divadelné predstavenie Červený bicykel.

Termín:

1. mája 2007 - utorok 19:00 hod.

Miesto:

Veľká sála Dôstojníckeho pavilónu v Komárne

Predstavenie sa uskutoční s finančnou podporou Kultúrneho strediska MR v Bratislave.

Éva: Lili Gesler

Lilla: Andrea Szoták

Režisér: Gyula Radó

Hudba: Luis Saglie

Vstup je bezplatný! Srdečne očakávame záujemcov.

Deň otvorených dverí

V rámci Dní Komárna 2007 otvoríme dvere Menházu v Židovskom kultúrnom a spoločenskom centre dňa 1. mája 2007 v utorok medzi 14:30-18:00 hod., kedy si môžete prezrieť našu budovu, kde zabezpečíme prehliadku s odborným výkladom.